

Homenatge a 10 maquis morts a Sant Mateu de Bages

Amadeu Olives

“Estic aquí per saludar a Juan Maria i als nou companys que descansen a sota d'aquesta terra”. Amb aquestes paraules començava Anne Friant Mendrès, Presidenta dels Amics i Amigues de la Resistance de Finisterre, una regió de la Bretanya Francesa, el discurs d'homenatge que es va fer el diumenge 9 de desembre al cementiri de Sant Mateu de Bages, lloc on són enterrats aquests guerrillers morts el 1944.

Amadeu Olives

*D'esquerra a dreta: Patricia Le Du, Anne Friant i Marcial Díaz
En el moment de dipositar el ram de flors sota la placa que recorda als deu maquis morts a Sant Mateu de Bages.*

En el seu discurs Anne Friant també va agrair als combatents Republicans espanyols la seva lluita per alliberar França de l'ocupació nazi, va ressaltar la poca solidaritat que el govern francès va tenir cap a la jove República Espanyola, amb la seva política de no intervenció, en els anys de la guerra.

A l'acte, que va comptar amb la presència d'unes vint persones, hi va assistir Patricia Le Du que ha estat investigant sobre el cas dels maquis de Borrell i de Juan Maria de Finisterre (França), Patricia Le Du va llegir un fragment del poema "Llibertat" de Paul Eluard i va expressar la seva admiració pels combatents que després de lluitar per la República Espanyola ho van fer contra el feixisme a Europa durant la segona Guerra Mundial i després encara van tenir el valor de seguir la seva lluita per derrotar el franquisme i tornar la democràcia a l'Estat Espanyol.

Un altre dels assistents era Marcial Díaz Martínez, de 84 anys, que actualment viu a Santpedor i que cada any el dia de Tots Sants visita el lloc on són enterrats i hi diposita un ram de flors. Marcial, en la seva joventut, va tenir un contacte a Saló amb aquest grup de maquis que pocs dies després serien morts.

En finalitzar l'homenatge, Anne Friant juntament amb Marcial Díaz, van posar un ram de flors amb una cinta amb els colors de la bandera francesa sota la placa en memòria d'aquests deu combatents.

Friant va dir que els Amics de la Resistència faran tot el possible per trobar els familiars d'aquests guerrillers, especialment de Juan Maria del qual sembla que es tenen indicis d'alguna de les seves filles.

Els fets de Borrell i el cas de Juan Maria de Finisterre

El juny de 1944, amb el desembarcament de Normandia, els aliats havien començat una ofensiva a gran escala contra el nazisme, per altra banda, al front oriental, els soviètics avançaven imparables cap a Berlín.

Amb aquesta situació a Europa, a l'octubre d'aquell any, les forces republicanes a l'exterior inicien l'operació Reconquesta d'Espanya amb l'esperança que la derrota del nazisme impliqués també la derrota del franquisme.

L'operació consisteix en la invasió per part d'uns 4000 guerrillers de la Vall d'Aran. Per facilitar la invasió s'infilten al llarg de la frontera francesa grups de maquis per distreure a les forces de seguretat espanyoles.

No sabem certament si el grup de maquis de Borrell seria un d'aquests escamots que hauria quedat aïllat després del fracàs de la invasió de la Vall d'Aran, però feia setmanes que s'havia detectat la seva presència a la serra de Catellatallat, va ser un pagès de la zona qui va posar en alerta a la Guàrdia Civil.

El 8 de desembre de 1944 era un dia fred, la serra estava coberta d'una espessa boira, els maquis, nou en total, feien nit a Borrell, un mas abandonat.

Un nombrós grup de Guàrdies Civils acompanyats d'excombatents de Sùria es van presentar a la matinada d'aquest dia al mas. El sentinella va fugir, sembla sense donar avís als seus companys, aquests van ser sorpresos per la Guàrdia Civil i els excombatents. Un sergent, que estava al comandament de l'operació, va entrar a la casa i va intentar disparar la seva arma, cosa que no va poder fer degut a que se li va encallar. Això va possibilitar la reacció dels assetjats, es va produir un breu intercanvi de trets i els maquis van acabar rendint-se.

El sergent els va fer sortir de la casa, va fer posar als 8 guerrillers contra una paret, llavors, ell sol els va matar disparant-los amb la seva arma, acte seguit els va anar rematant amb un tret de gràcia a cada un.

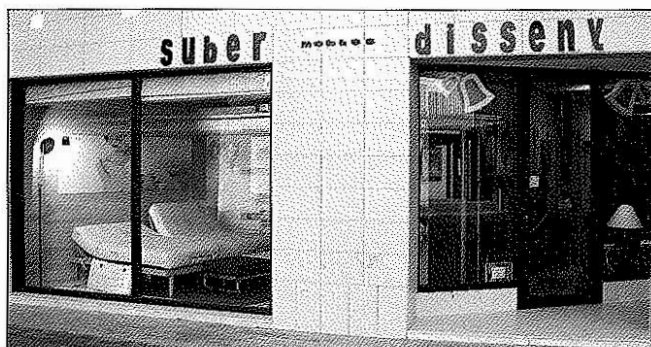
El dia següent volien enterrar els vuit cossos en una fossa excavada allà mateix, cosa que el Governador Civil va prohibir, llavors van reclutar a una colla de joves de Sant Mateu perquè traslladessin els cossos al cementiri d'aquesta localitat on finalment van ser enterrats.

Al cap d'un temps d'aquests fets, a principis de març de 1945, en una casa també del terme de Sant Mateu, el Molí del Carner, van ser vistos tres homes armats que van trucar a la casa hi li van dir a la mestressa que preparés menjar per unes vint persones. La senyora, espantada, va poder avisar al seu marit que treballava a la vinya i aquest a la Guàrdia Civil que després dels fets de Borrell tenien constantment una presència a la zona.

Vuit Guàrdies Civils es presenten a la casa, hi comença un enfrontament a trets amb els tres guerrillers, un d'ells mort a l'acte, un altre, malferit, fuig i és detingut al cap de dos dies a prop de Flix. El tercer, un ciutadà de nacionalitat francesa, que segons sembla seria Juan Maria de la regió del Finisterre Francés, s'entrega a les forces d'ordre, després de ser interrogat a la comandància de la Guàrdia Civil de Berga, es retornat a Sant Mateu de Bages on a la nit l'afusellen davant del cementiri.

Abans de morir havia escrit una carta dirigida a la seva esposa i a dues filles que vivien a França, en la que els hi deia que seria executat.

La carta no va arribar mai al seu destí, aquella mateixa nit la van cremar a l'estufa.

S. Vancell, 16 - 08260 Sùria
Tel/Fax 93 869 58 73
suberdisseny@gmail.com

F. M. ELECTRO SÚRIA, SL

F. CAZORLA - M. YAGÜES

À. Guimerà, 6 - 08260 SÚRIA
Tel. 93 868 22 71 - Fax 93 868 20 62